

Список використаних джерел та літератури:

1. Аванесов В. С. Научные проблемы тестового контроля знаний / В. С. Аванесов. – М. : Изд-во ИЦПКПС, 1994. – 136 с.
2. Евланов Л. Г. Экспертные оценки в управлении / Л. Г. Евланов, В. А. Кутузов. – М. : Экономика, 1978. – 133 с.
3. Ефремова Н. Ф. Тестовый контроль в образовании : учеб. пособие для студентов, получающих образование по педагогическим направлениям и специальностям / Н. Ф. Ефремова. – М. : Логос , 2007. – 368 с.
4. Майоров А.Н. Теория и практика создания тестов для системы образования: Как выбирать, создавать и использовать тесты для целей образования / А. Н. Майоров. – М. : Народное образование, 2000. – 352 с.
5. Чельшкова М. Б. Теория и практика конструирования педагогических тестов : учеб. пособие / М. Б. Чельшкова. – М.: Логос, 2002. – 432 с.

Аннотация

А.Н.Алексеев

Определение сложности тестовых заданий методом попарных сравнений

Подчеркнута важность правильного установления меры сложности тестовых заданий для достоверного определения результатов тестирования. Предложена методика проектного расчета показателей сложности попарным сравнением тестовых заданий.

Ключевые слова: успешность обучения, тестовый контроль, имитационная модель, тестовое задание, сложность заданий, проектный расчет, экспертное оценивание.

Summary

A.N.Aleksieyev

Defining Complexity of Test Tasks Using the Method of Paired Comparison

The importance of establishment of the right level of test complexity is emphasized in the article, as one that makes knowledge of test control more accurate. Methodology of the project calculation of indicator of difficulty through paired comparison of test tasks is offered.

Key words: success of learning, test control, imitational model, test task, test complexity, project calculation, expert evaluation.

Дата надходження статті

„24” вересня 2010 р.

УДК 37.018.2 : 37.035.6

З.Р.АСАНОВА,

викладач

(м.Сімферополь, АР Крим)

Педагогічні умови виховання учнів молодшого шкільного віку засобами етнопедагогіки кримськотатарського народу

У статті обґрунтовується оптимальність розроблених автором педагогічних умов виховання учнів молодшого шкільного віку з використанням системи засобів етнопедагогіки кримськотатарського народу.

Ключові слова: виховання молодших школярів, засоби етнопедагогіки.

Постановка проблеми в загальному вигляді... Незважаючи на значні досягнення кримськотатарського народу у системі етнонаціональної освіти (відкриття шкіл і класів з кримськотатарською мовою, функціонування факультетів у вузах з підготовки педагогічних кадрів для шкіл з рідною мовою навчання, створення навчально-методичної лабораторії розвитку освіти кримськотатарською мовою, видання навчально-методичної літератури кримськотатарською мовою та ін.), існує ряд проблем, що стримують процес створення цілісної системи освіти кримськотатарською мовою, серед яких найважливішою є проблема відродження традиційного виховання дітей, у тому числі в системі початкової освіти.

Труднощі у становленні виховної системи зумовлені низкою факторів, які полягають у тому, що ціле покоління кримських татар зросло на цінностях соціалістичного суспільства і комуністичного виховання. У зв'язку з цим воно не має систематичних знань і уявлень про традиційну кримськотатарську систему виховання, яка сформувалася раніше. У період депортації була значно порушена спадкоємність поколінь, яку підтримувала, до певної міри, народна педагогіка кримських татар.

Сучасні школи з кримськотатарською мовою навчання активно намагаються знайти оптимальні підходи до своїх вихованців, однак практика виховання кримськотатарських дітей молодшого шкільного віку, що склалася на сьогоднішній день, характеризується відсутністю цілеспрямованості у використанні виховного потенціалу етнопедагогіки кримськотатарського народу і цілісної етновиховної системи.

У цих умовах виникає необхідність проведення спеціального педагогічного дослідження, спрямованого на подальший розвиток системи виховання кримських татар, яка була б пов'язана з використанням у навчально-виховному процесі засобів етнопедагогіки. Актуальність проблеми обумовлена об'єктивною потребою суспільства в гармонійно розвинених особистостях як представниках

національної спільноти, здатних жити, працювати і повністю реалізувати себе в умовах полікультурного суспільства (регіону, країни, світу).

Аналіз досліджень і публікацій, в яких започатковано розв'язання даної проблеми... Етновиховання підрастаючого покоління у школах, на думку М. Хайруддінова, можливо на етнопедagogічній основі [5]. Ефективність виховання дошкільників у сучасній кримськотатарській сім'ї З. Мустафаєва пов'язує з етнопедagogічними засобами [4]. Е. Заредінова ефективно формування морально-ціннісних взаємин батьків і дітей молодшого шкільного віку в сучасній кримськотатарській сім'ї як важливу складову процесу виховання також пов'язує з проведенням виховної роботи з молодшими школярами на основі використання потенціалу національної педагогіки, культури і традицій кримськотатарського народу [2]. Однак залишається не вивченою проблема виховання молодших школярів в умовах сучасної школи з кримськотатарською мовою навчання.

Формулювання цілей статті... Одним із головних завдань, яке було поставлено в ході наукового дослідження, є розробка педагогічних умов ефективного виховання учнів молодшого шкільного віку з використанням системи засобів етнопедagogіки кримськотатарського народу. Освячення результатів даної роботи і є метою статті.

Виклад основного матеріалу... Виховання кримськотатарських дітей молодшого шкільного віку буде ефективним за умови:

- оптимального впровадження системи етнопедagogічних засобів виховання учнів молодшого шкільного віку в навчально-виховний процес початкової школи;
- урахування національно-психологічних особливостей кримськотатарських дітей педагогами початкової школи у виховній роботі;
- створення етнокультурного середовища за допомогою активної взаємодії вчителів з батьками;
- організації виховної роботи з учнями молодших класів з активним залученням їх в різноманітні види діяльності, які пов'язані з життям та культурою народу.

Ефективність педагогічних умов була перевірена під час організації експериментальної роботи у початкових школах Євпаторійської ЗОШ № 18, Старокримської ЗОШ № 2 Кіровського району, Новоселівської ЗОШ Роздольненського району АРК.

I. В ході дослідження була розроблена система етнопедagogічних засобів виховання молодших школярів. У систему увійшли: знакові символи (символіка: національна, орнаментальна, літературна, рослинного і тваринного світу), матеріальні та технічні засоби (об'єкти, створені Людиною, і об'єкти Природи рідного краю), комунікативні засоби (лінгвістичні (словесні прийоми на рідній мові) і паралінгвістичні (міміка й жести, характерні для народу)), культурні цінності (фольклор, музичний фольклор, народне декоративно-прикладне мистецтво та національні ремесла, традиції, звичаї, релігія (етика ісламу), історія кримськотатарського народу, народні ігри).

Розроблена нами система етнопедagogічних засобів виховання молодших школярів була впроваджена в навчально-виховний процес початкової школи такими шляхами, як:

- організація навчально-виховного процесу на провідних етнопедagogічних принципах: природовідповідності, культуровідповідності, народності виховання, спадкоємності поколінь, єдності навчання і виховання, гуманізму;
- інтеграція інформаційного обсягу етнопедagogічних засобів у зміст освіти початкової школи на основі міждисциплінарного, цілісного підходу;
- забезпечення комплексу відповідних виховних методів і прийомів, організаційних форм на основі матеріалів культурної спадщини кримськотатарського народу з урахуванням інноваційного підходу до організації навчально-виховного процесу;
- введення етнопедagogічних засобів в контекст діяльності учасників педагогічного процесу;
- створення належної матеріальної бази (етнографічних виставок, дидактичних ігор, куточків, стендів і т. д.).

II. Як передумова забезпечення урахування національно-психологічних особливостей кримськотатарських дітей педагогами початкової школи у виховній роботі здійснювалася організація науково-педагогічного та методичного інформування педагогів з досліджуваною проблемою, підготовка їх до роботи з експериментальними матеріалами.

В експериментальних школах були створені спеціальні методичні куточки, де були представлені матеріали науково-педагогічного дослідження з проблеми виховання молодших школярів засобами етнопедagogіки кримськотатарського народу, а також список рекомендованої літератури. При розробці рекомендацій для вчителів увага акцентувалася на значимості знань основ етнопедagogіки, активному і адекватному застосуванні її засобів виховання у навчально-виховному процесі початкової школи.

Перед педагогами була розкрита специфіка виховання кримськотатарських дітей молодшого шкільного віку. Було показано, що для виховної роботи з урахуванням національно-психологічних особливостей учнів педагогу необхідно знати елементи культури кримськотатарського народу (матеріальної, духовної, нормативної), а також мати знання про національно-психологічні особливості

(мотиваційно-фонові, інтелектуальні, пізнавальні, емоційні, вольові, комунікативні). Проведена робота дозволила підійти до розуміння педагогами пріоритету національних цінностей у справі виховання.

Урахування національно-психологічних особливостей учнів сприяло не тільки підвищенню ефективності навчально-пізнавальної, трудової, творчої діяльності учнів, а також попередженню проявів міжнаціональних непорозумінь.

III. Завдання створення етнокультурного середовища вирішувалося в процесі взаємодії батьків і вчителів початкової школи. Поняття „етнокультурне середовище” в даному контексті близько за змістом поняттю „рідномовне середовище” [1, с.110]. Під створенням етнокультурного середовища розумілася організація щодо однорідного простору, в якому всі учасники процесу спілкуються рідною мовою (кримськотатарською), дотримуються національних традицій та звичаїв.

При організації роботи з батьками ми враховували наступні факти: традиційна кримськотатарська сім'я сприяє закладанню трьох основних ідей в духовно-моральному становленні підростаючого покоління: культу рідної мови, культу предків, культу Батьківщини. Однак у силу об'єктивних і суб'єктивних причин частина сучасних батьків самі не знають ні рідної мови, ні культури. Також існуючі матеріальні негаразди викликають зміни в системі моральних цінностей та етичних норм. Отже, в складних сучасних економічних умовах кримськотатарській сім'ї потрібна кваліфікована допомога з боку школи.

Також було враховано той факт, що в перші роки відвідування дитиною школи авторитет учителя настільки високий („Наша вчителька все знає!”), що він ніби відсуває авторитет батьків на другорядний план. Рівновага авторитетів порушується не сильно, якщо встановлюється тісний контакт між сім'єю і школою [3, с.26].

Перед батьками були поставлені наступні вимоги: залучення дитини до рідної мови та національних традицій; дотримання виховних традицій кримськотатарського народу.

Робота педагогів з батьками молодших школярів зі створення етнокультурного середовища включала в себе наступні напрямки: надання допомоги у вивченні рідної мови та культури, підвищення психолого-педагогічних і етнопедагогічних знань, залучення батьків у навчально-виховний процес.

Допомога батькам у вивченні мови і культури кримськотатарського народу полягала в їх інформованості про джерела бібліографічного плану, пропозиції перегляду телевізійних передач кримськотатарською мовою на каналах ТРК „Крим” і „АТР”: „Мерабанъыз, балалар” („Добрий вечір, діти”) „Гузель тили миз” („Наша прекрасна мова”) та ін., читання газет та журналів „Янъы донъя” („Новий світ”), „Къырым” („Крим”), „Йылдыз” („Зірка”).

Для підвищення психолого-педагогічних і етнопедагогічних знань батьків і залучення їх у навчально-виховний процес були використані наступні форми: лекція, семінар, відкриті уроки та виховні заходи, індивідуальні тематичні консультації, батьківські збори, спільні творчі справи, допомога у зміцненні матеріально-технічної бази .

Проведена з батьками робота дозволила не тільки вирішити завдання організації щодо однорідного етнокультурного простору, що сприяє залученню дітей до спілкування рідною мовою і дотримання національних традицій, але й підняти рівень освіти батьків з питань виховання дітей засобами етнопедагогіки кримськотатарського народу, створити атмосферу співпраці вчителів та батьків, що дозволяє спільно вирішувати проблеми виховання дітей на основі народних традицій. Про це свідчать висловлювання як педагогів: „Батьки охоче йдуть на контакт зі школою”, „Більше батьків беруть участь в громадському житті школи і класу”, так і батьків: „З'явилася мета дізнатися більше про культуру та історію свого народу”, „Для того, щоб допомогти своїй дитині, вивчаю рідну мову і культуру”, „Намагаємося вдома спілкуватися рідною мовою, дотримуємося народних традицій, залучаємо до виховання дітей бабусь і дідусів” і т.п.

IV. Під час організації виховної роботи з дітьми був врахований той фактор, що функціональну значимість етнопедагогічні засоби набувають тоді, коли включені в діяльність вихованця. Виходячи з цього, виховна робота з молодшими школярами передбачає залучення дітей в різноманітні види діяльності (навчально-пізнавальну, комунікативну, ігрову, трудову, спортивну, творчу і т.д.).

Організація виховної роботи з молодшими школярами з використанням етнопедагогічних засобів вирішувала наступні задачі:

- створення необхідного мотиваційного поля, розвиток інтересу до національної спадщини кримських татар;
- збагачення уявлень дітей про національну культуру та історію кримськотатарського народу, його традиції;
- орієнтування дитини у діяльності, спираючись на її схильності, інтереси, особисті особливості;
- формування переконань у необхідності засвоєння етико-естетичних понять народу, дотримання кримськотатарських традицій, норм народного етикету.

Вирішення цих завдань сприяло досягненню головної мети виховання – формування вихованої особистості згідно з ідеалом кримськотатарського народу, який не суперечить загальнолюдським цінностям.

У процесі організації виховної роботи з кримськотатарськими дітьми молодшого шкільного віку етнопедагогіка розглядається як один з інструментів побудови на етнокультурній основі широкої загальної освіти, що веде до оволодіння цінностями не тільки культури рідного народу, але й інших народів. Особлива увага приділяється навчанню, що виховує, при якому досягається органічний зв'язок між придбанням учнями знань, умінь, навичок, засвоєнням досвіду творчої діяльності і формуванням емоційно-ціннісного ставлення до засвоюваного навчального матеріалу.

Висновки... Отже, кількісні і якісні показники, які були отримані в кінцевих результатах експериментальної роботи та виразилися, перш за все, у підвищенні рівня вихованості молодших школярів (визначених нами як високий і достатній в середньому на 23%), в динаміці їх особистісного вдосконалення, оволодінні ними знаннями про національну спадщину свого народу, підвищенні інтересу до вивчення історії та культури кримських татар, свідчать про оптимальність розроблених нами педагогічних умов ефективного виховання учнів початкової школи з використанням системи засобів етнопедагогіки кримськотатарського народу. Подальшого дослідження вимагає розробка методичних рекомендацій педагогам щодо етновиховної роботи з учнями початкової школи.

Список використаних джерел та літератури:

1. Євтух В. Вступ до етнопедагогіки: навч. посібник / В. Євтух, А. Марушкевич, Н. Дем'яненко, В. Чепак ; Київський національний ун-т ім. Тараса Шевченка. – К. : ВПЦ „Київський ун-т”, 2004. – 88 с.
2. Зарединова Э. Р. Формирование нравственно-ценностных взаимоотношений родителей и детей младшего школьного возраста в современной крымскотатарской семье : дис... канд. пед. наук : 13.00.07 / Зарединова Эльвира Рифатовна ; Институт проблем воспитания АПН Украины. – К., 2004. – 253 л. – Библиогр. : с. 178-203.
3. Лысаков А. А. Проблема личного примера и авторитета родителей в воспитании детей : автореф. дис. на соиск. учен. степени канд. пед. наук : спец. 13.00.01 „Теория и история педагогики” / А. А. Лысаков. – М., 1973. – 29 с.
4. Мустафаева З. И. Воспитание дошкольников средствами этнопедагогике в крымскотатарских семьях : дис ... канд. пед. наук : 13.00.08. / Мустафаева Зюре Исмаиловна. – К., 2001. – 199 с. – Библиогр. : с.159-179.
5. Хайрулдинов М. А. Этнопедагогика крымскотатарского народа : [моногр.] / М. А. Хайрулдинов. – К. : Наук. світ, 2002. – 335 с.

Аннотація

З.Р.Асанова

Педагогические условия воспитания учащихся младшего школьного возраста средствами этнопедагогике крымскотатарского народа

В статье обосновывается оптимальность разработанных автором педагогических условий воспитания учащихся младшего школьного возраста с использованием системы средств этнопедагогике крымскотатарского народа.

Ключевые слова: *воспитание младших школьников, средства этнопедагогике.*

Summary

Z.R.Asanova

Pedagogical Conditions of Upbringing of Primary School Children by Means of Ethnopedagogy of the Crimean Tatar People

The article explains the optimality of developed by the author pedagogical conditions of upbringing of pupils of primary school by means of ethnopedagogy of the Crimean Tatar people.

Key words: *primary pupils upbringing, means of ethnopedagogy.*

Дата надходження статті:

„8” вересня 2010 р.

УДК 371.134: 811.1/.2 + 81`24 (045)

М.Г.БАБІЧЕВА,

викладач

(м.Хмельницький)

Формування професійної компетентності вчителя іноземної мови в умовах полікультурного простору

У статті розглядаються актуальні проблеми формування професійної компетентності майбутнього вчителя іноземної мови в умовах поліетнічного і полікультурного простору.

Ключові слова: *полікультурне суспільство, нова освітня парадигма, професійна компетентність, поліетнічний простір, психолого-педагогічна компетенція.*

Постановка проблеми в загальному вигляді... У сучасному світі глобалізація пронизує усі сфери суспільного життя. Поглиблюється економічний і політичний взаємозв'язок народів, що безперечно посилює взаємодію їх культур.